

№ исх: 04-3-03/2363 от:
29.04.2020

«ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҚАРЖЫ НАРЫҒЫН РЕТТЕУ ЖӘНЕ
ДАМУ АГЕНТТІГІ»

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК
МЕКЕМЕСІ

А15С9Т5, Алматы қ., Көктем-3, 21-үй
тел.: +7 727 2619200, факс: +7 727 2440282
E-mail: info@finreg.kz

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

«АГЕНТСТВО РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН ПО РЕГУЛИРОВАНИЮ
И РАЗВИТИЮ ФИНАНСОВОГО РЫНКА»

А15С9Т5, г. Алматы, Көктем-3, дом 21
тел.: +7 727 2619200, факс: +7 727 2440282
E-mail: info@finreg.kz

2020ж.29.04. № 04-3-03/2363

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттары –
«NurOtan» партиясы
фракциясының мүшелері
А.М. Жамаловқа
А.С. Платоновқа**

2020 жылғы 15 сәуірдегі № ДЗ-77 сауалға

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және даму агенттігі (бұдан әрі – Агенттік), онлайн-қарыздар беретін компаниялардың қызметіне қатысты 2020 жылғы 15 сәуірдегі №ДЗ-77 сауалды (16.04.2020 ж. кіріс № 20-9/1661дз) қарап, төмендегіні хабарлайды.

Онлайн-кредиторлардың заңнаманың жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшерін шектеу жөніндегі талаптарын сақтау тұрғысынан тексерулер жүргізу мәселелері бойынша

Қазақстан Республикасы Президентінің 20230 жылғы 26 ақпандағы №20-01-7.5 және 2020 жылғы 23 наурыздағы №20-01-7.9 тапсырмаларын орындау үшін Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасымен, қаржы және ішкі істер министрліктерімен келісілген **Бірлескен іс-шаралар жоспары** бекітілді.

Агенттік Төрағасының 2020 жылғы 27 наурыздағы № 172 бұйрығымен Заңнама талаптарын сақтау және қаржы пирамидасының белгілерін анықтау тұрғысынан тексеруге жататын ломбардтардың, онлайн-кредиторлардың, микроқаржы ұйымдарының тізбесі және олардың қызметін тексеру жоспары бекітілді.

Жоспарда шамамен **50** онлайн-кредитордың, **200** микроқаржы ұйымының және шамамен **1100** ломбардтың қызметін тексеру көзделді.

Көрсетілген ұйымдарды тексеру үшін Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында Агенттіктің **49** қызметкерінің, Ішкі істер министрлігінің **69** қызметкерінің, Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитетінің **25** қызметкерінің қатысуымен **39** тексеруші топ қалыптастырылды.

Тексеруде **ЖТСМ мөлшеріне** және микрокредиттер бойынша **шекті сыйақы** мәніне, **қарыздарды** (микрокредиттерді) **өтеу бойынша кейінге қалдыруды** беруге, **сыйақыны, айыппұлдар мен өсімпұлдарды дұрыс есептеуге, микрокредит бойынша берешекті өтеу кезектілігінің тәртібіне, борыш жүктемесінің коэффициентіне қойылатын талаптарға, КЖ/ТҚҚ** қатысты заңнамасын сақтау мәселелері қамтылды.

Республиканың барлық аумағына ағымдағы жылғы 15 наурыздан бастап төтенше жағдайдың енгізілуіне және онлайн-кредиторлар жұмысының шектелуіне байланысты субъектілердің орналасқан жеріне барып жоспардан тыс тексеру тоқтатылды.

Сонымен қатар, 2020 жылғы 16 сәуірде «Кредит24» ЖШС қоса алғанда, Алматы қ. орналасқан **34** онлайн-кредиторға қатысты онлайн-кредиттеу талаптары және тәртібі туралы ақпаратты талап ету арқылы олардың қызметінің заңнаманың талаптарына сәйкес болу мәніне **қашықтан тексеруге** бастамашы болды.

17 онлайн-кредиторды тексеру қорытындысы бойынша 7 компанияның қарыз беру бойынша қызметінің 2020 жылғы қаңтарға дейін тоқтатылғаны анықталды («Fincap» ЖШС (Финкап); «CREDITEX» ЖШС; «Carvia» ЖШС; «ASTANAFINTECH» ЖШС; «Онлайн Финанс» ЖШС; «Платформа кредитования Ules» ЖШС; «Express Аванс» ЖШС).

Екі онлайн-кредитордың кредиттеу талаптары заңнаманың талаптарына қайшы келмейді.

8 онлайн-кредиторға жазбаша ұйғарым түрінде мынадай **шектеулі ықпал ету шаралары қолданылды:**

- 7 онлайн-кредиторға («Кредит Смарт» ЖШС, «Gofingo» ЖШС (Гофинго), «ЧЕСТНОЕ СЛОВО КАЗАХСТАН» ЖШС, «Деньги населению» ЖШС, «Aventus Kazakhstan ЖШС (Авентус Казахстан)» (Kredit7.kz); «Кредит24» ЖШС, «Qaz Qredit» ЖШС) Кодекстің 725-1-бабында белгіленген ЖТСМ-нің шекті мөлшерінен асып кеткені үшін;

- «Friendly Finance Kazakhstan (Фрэндли Файнэнс Казахстан)» МҚҰ» ЖШС-не №29 қаулыда¹ белгіленген микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақының шекті мөлшерінен асқаны үшін (30%).

Агенттік өз ұйғарымдарында ұйымдарға анықталған бұзушылықтарды, сондай-ақ оларды жасауға ықпал еткен жағдайларды жоюға бағытталған міндетті түзету шараларын қабылдауға және Агенттікке шаралардың орындалуы туралы ақпарат беруге қатаң нұсқаулар берді.

¹ «Микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақының шекті мәнін белгілеу туралы» ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.11.19 ж. № 29 қаулысы

«Кредит24» ЖШС-ның (бұдан әрі – ЖШС) қызметіне қатысты Агенттік Кодекстің² 8, 725-1-баптарының талаптарын бұзғанын анықтады, ол:

1) «Жылдам беру» қызметінің опциялығын (яғни қарыз алушының қалауы бойынша) көрсету арқылы қарыз алушыларды шатастыру түрінде болған, ал шын мәнінде қарыз алушыға қызмет ақысын қарыз алған күні төлеу міндеті жүктеледі;

2) «Жылдам беру» қызметін көрсеткені үшін комиссияны қарыз сомасына қосу және, тиісінше, бұл қарыз мөлшерін ұлғайту арқылы жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі (бұдан әрі – ЖТСМ) көлемінің айтарлықтай асып кету фактісін жасыру;

3) қарызды өтеу міндеттемесін бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбын біржолғы комиссияға (әрбір мерзімін өткізгені үшін 3000 теңге) және қарызды қайтару шығындарына (әрбір күн үшін мерзімі өткен соманың 1%-ы, бірақ 120 күннен аспайды) жатқызу арқылы тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері бойынша шектеуді сақтамау түрінде болған.

ЖШС-ға қатысты анықталған бұзушылықтар үшін Агенттік ЖШС-ның Қарыз беру қағидаларында, Қарыз шарттарының жалпы талаптарында және қарыз беру туралы үлгі өтініштерде және кредиттеу талаптарын, оның ішінде қолданыстағы қарыздардың талаптарын регламенттейтін басқа құжаттарда белгіленген қарыз беру талаптарын Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келтіру және Агенттікке шаралардың орындалғаны туралы ақпарат беру арқылы анықталған бұзушылықтарды жоюға бағытталған орындалуға міндетті түзету шараларын қабылдау қажеттігі туралы жазбаша ұйғарым түрінде шектеулі ықпал ету шарасын қолданды.

Қалған 17 компанияға қатысты жұмыс жалғасуда.

Бұл ретте, бекітілген Тексеру жоспары шеңберінде онлайн-кредиторлар жұмысына шектеу алынғаннан кейін осы ұйымдарға қатысты жоспардан тыс тексерулер олардың орналасқан жеріне бару арқылы жаңартылады.

Заңнама талаптарына сәйкес келмейтін қарыз шарттарын жарамсыз деп тану мәселесі бойынша

Кодекстің 725-1-бабында қарыз алушымен – жеке тұлғамен жасалатын қарыз шартында өзгелерімен қатар мынадай ерекшеліктер болатыны көзделген:

- қарыз шарты бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі бір жүз пайыздан аса алмайды, оның ішінде қарызды қайтару мерзімі өзгерген жағдайда;

- қарыз сомасын қайтару және (немесе) қарыз шарты бойынша сыйақы төлеу бойынша міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық сомасын (айыппұл, өсімпұл) мөлшері әрбір кешіктірілген күн үшін орындалмаған міндеттеме сомасынан 0,5 пайыздан, бірақ жылына берілген қарыз сомасынан он пайыздан аспауға тиіс;

- қарыз алушының қарыз шарты бойынша барлық төлемдері, қарыз нысанасын қоспағанда, сыйақы, тұрақсыздық сомасын (айыппұл, өсімпұл), комиссиялар және қарыз шартында көзделген өзге де төлемдер, жиынтығында

² Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі

қарыз шартының бүкіл қолданылу кезеңінде берілген қарыз сомасынан аса алмайды.

Атап көрсетілген талаптарға сәйкес келмейтін қарыз шарты жарамсыз болып табылады (Кодекстің 725-1-бабының 2-тармағы).

Кодекстің 157-бабында мәміле сот оны осындай деп (дауланатын мәміле) тануына байланысты осы Кодексте немесе өзге де заңнамалық актілерде белгіленген негіздер бойынша не осылай тануына (маңызсыз мәміле) қарамастан, заңнамалық актілерде тікелей көзделген негіздер бойынша жарамсыз болады деп айқындалған.

Мәміленің жарамсыздығы туралы дау туындаған жағдайда, оның жарамсыздығын сот белгілейді.

Мәмілені жарамсыз деп тану туралы талапты мүдделі тұлғалар, тиісті мемлекеттік орган не прокурор қоя алады.

Құқықтары мен заңды мүдделері көрсетілген мәмілені жасау нәтижесінде бұзылған немесе бұзылуы мүмкін тұлға мүдделі тұлға болып табылады.

Егер мәміле жарамсыздығының өзге де салдарлары осы Кодексте немесе Қазақстан Республикасының өзге де заңнамалық актілерінде көзделмесе, мәміле жарамсыз болған кезде тараптардың әрқайсысы – екінші тарапқа мәміле бойынша алынғанның барлығын қайтарып беруге, ал заттай қайтарып беру мүмкін болмағанда (оның ішінде, алынғандар мүлікті пайдалану, орындалған жұмыс немесе көрсетілген қызмет түрінде болғанда) қайтарылуға жататын мүліктің құнын, мүлікті пайдаланудың, орындалған жұмыстардың немесе көрсетілген қызметтердің құнын ақшалай өтеуге міндетті (Кодекстің 157-1-бабының 3-1-тармағы).

Осылайша, Кодекстің 157-1-бабы 3-тармағының ережелерін назарға ала отырып, мәмілені жарамсыз деп тану туралы талапты құқықтары мен заңды мүдделері бұзылған тұлға ретінде қарыз алушы мәлімдеуге тиіс.

Халықтың қаржылық сауаттылығын арттыру мақсатында Агенттік бұқаралық ақпарат құралдары мен әлеуметтік желілерде онлайн-кредиттеу нарығында жосықсыз тәжірибенің анықталған фактілері туралы ақпарат орналастырғанын атап өтеміз.

ЖТСМ мөлшерін тексеру үшін Агенттіктің ресми интернет-ресурсында «Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау» бөлімінде (<http://finreg.kz/?docid=3552&switch=russian>) кредит калькуляторы орналастырылған.

ЖТСМ шекті мәнінен асқандығы және қарыз бойынша артық төлегені анықталған жағдайда, қарыз алушы заңнама талаптарына сәйкес келмейтін қарыз шартын жарамсыз деп тану үшін сотқа жүгінуге құқылы.

Жеке тұлғаларға қарыз беретін ұйымдарды 2020 жылғы 1 шілдені күнпей есептік тіркеуді жедел енгізу мәселесі бойынша

Қолдағы мәліметтер бойынша Қазақстанда **2 121** ломбард және **50** онлайн-кредиттеу субъектісі, **864** кредиттік серіктестік бар.

Ағымдағы жылғы 23 сәуірдегі жағдай бойынша Агенттікте есептік тіркеуден микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын **322 ұйым есептік тіркеуден өтіп**, тізілімге енгізілген, оның **232** микроқаржы ұйымы, **75** ломбард, **13** онлайн-кредиттеу субъектісі, **2** кредиттік серіктестік.

Ломбардтар бойынша Қазақстан Республикасы Президентінің ломбардтарды есептік тіркеуден жедел өткізу бойынша 2020 жылғы 26 ақпандағы тапсырмасын орындау шеңберінде Агенттік мынадай есептік тіркеу тәртібін³ қабылдады:

– республикалық маңызы бар қалаларда және облыс орталықтарында – **2020 жылғы 1 мамырға дейін**;

– басқа елді мекендерде – осы жылғы **1 маусымға дейін**.

Онлайн-кредиттеу компаниялары мен кредиттік серіктестіктер бойынша Агенттік есептік тіркеуді жеделдету үшін мынадай шараларды қабылдады:

- өңірлік деңгейде облыс орталықтарында есептік тіркеуден өту тәртібі туралы 23 семинар өткізді;

- «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-тың атына кредиттік серіктестіктер-серіктестіктердің байланыс деректерін ұсыну қажеттілігі туралы сұрату жіберді;

- белгіленген байланыс деректеріне сәйкес уәкілетті органда есептік тіркеуді жеделдету қажеттілігі туралы 49 онлайн-кредиторға, 424 ломбард пен 37 кредиттік серіктестікке ұйғарым жіберді.

Қазіргі уақытта банктік емес кредиттік ұйымдарды есептік тіркеуге кедергі келтіретін объективті факторлар карантиннің енгізілуі және мемлекеттік органдардың («Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы), нотариустардың жұмысына және жұмыс істеп тұруына шектеулердің енгізілуі, сондай-ақ екінші деңгейдегі банктердің бөлімшелерінде ұсынылатын операциялардың шектелуі болып табылады.

Карантин режимі күшін жойғаннан кейін Агенттік микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдарды есептік тіркеуді жеделдету жұмысын жалғастырады.

Төраға

М. Әбілқасымова

«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҚАРЖЫ НАРЫҒЫН РЕТТЕУ ЖӘНЕ
ДАМУ АГЕНТТІГІ»

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК
МЕКЕМЕСІ

А15С9Т5, Алматы қ., Көктем-3, 21-үй
тел.: +7 727 2619200, факс: +7 727 2440282
E-mail: info@finreg.kz

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

«АГЕНТСТВО РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН ПО РЕГУЛИРОВАНИЮ
И РАЗВИТИЮ ФИНАНСОВОГО РЫНКА»

А15С9Т5, г. Алматы, Коктем-3, дом 21
тел.: +7 727 2619200, факс: +7 727 2440282
E-mail: info@finreg.kz

29.04.2020г. № 04-3-03/2363

Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан
- членам Фракции партии
«NurOtan»
Жамалову А.М.
Платонову А.С.

На запрос от 15.04.2020 г. № ДЗ-77

Уважаемые депутаты!

Агентство Республики Казахстан по регулированию и развитию финансового рынка (далее – Агентство), рассмотрев запрос от 15.04.2020 года №ДЗ-77 (вх.10884 от 15.04.2020 г.), относительно деятельности компаний, предоставляющих онлайн-займы, сообщает следующее.

По вопросам проведения проверок на предмет соблюдения онлайн-кредиторами требований законодательства по ограничению размера годовой эффективной ставки вознаграждения

В реализацию поручений Президента Республики Казахстан от 26 февраля 2020 года №20-01-7.5 и от 23 марта 2020 года №20-01-7.9 Агентством 5 марта 2020 года за № 18-0-25/311 утвержден **План совместных мероприятий**, согласованный Генеральной прокуратурой, министерствами финансов и внутренних дел Республики Казахстан.

Приказом Председателя Агентства от 27 марта 2020 года № 172 утвержден Перечень ломбардов, онлайн-кредиторов, микрофинансовых организаций, подлежащих проверке на предмет соблюдения требований законодательства и выявления признаков финансовой пирамиды, и План проверок их деятельности.

Планом предусмотрена проверка деятельности порядка **50** онлайн-кредиторов, **200** микрофинансовых организации и порядка **1100** ломбардов.

Для проверки указанных организаций на всей территории Республики Казахстан сформировано **39** проверяющих групп с участием **49** работников

Агентства, **69** работников Министерства внутренних дел, **25** работников Комитета государственных доходов Министерства финансов.

Проверкой будут охвачены вопросы соблюдения законодательства относительно **размера ГЭСВ** и значения **предельного вознаграждения** по микрокредитам, предоставления **отсрочки по погашению займов** (микрокредитов), правильности **начисления вознаграждения, штрафов и пени**, порядка **очередности погашения** задолженности по микрокредиту, требований **к коэффициенту долговой нагрузки**, ПОД/ФТ.

В связи с введением на всей территории республики с 15 марта текущего года чрезвычайного положения и ограничения на работу онлайн-кредиторов, внеплановые проверки с выездом по месту нахождения субъектов были приостановлены.

Вместе с тем, 16 апреля 2020 года в отношении **34** онлайн-кредиторов, включая ТОО «Кредит24», расположенных в г.Алматы, были инициированы **дистанционные проверки** на предмет соответствия их деятельности требованиям законодательства путем истребования информации об условиях и порядке онлайн-кредитования.

По итогам **проверки 17 онлайн-кредиторов** установлено, что 7 компаний прекратили деятельность по выдаче займов до января 2020 года (ТОО «Fincar» (Финкап); ТОО «CREDITECH»; ТОО «Carvia»; ТОО «ASTANAFINTECH»; ТОО «Онлайн Финанс»; ТОО «Платформа кредитования Ules»; ТОО «Express Аванс»).

Условия кредитования **двух** онлайн-кредиторов не противоречат требованиям законодательства.

К 8-ми онлайн-кредиторам **применены ограниченные меры воздействия** в виде письменного предписания:

- за превышение предельного размера ГЭСВ, установленного статьей 725-1 Кодекса к 7 онлайн-кредиторам (ТОО «Кредит Смарт», ТОО «Gofingo» (Гофинго), ТОО «ЧЕСТНОЕ СЛОВО КАЗАХСТАН», ТОО «Деньги населению», ТОО «Aventus Kazakhstan (Авентус Казахстан)» (Kredit7.kz); ТОО «Кредит24», ТОО «Qaz Qredit»);

- за превышение предельного значения вознаграждения по договору о предоставлении микрокредита (30%), установленному Постановлением №29⁴, к ТОО «МФО «Friendly Finance Kazakhstan Фрэндли Файнэнс Казахстан»).

В предписаниях Агентством даны строгие указания организациям принять обязательные коррективные меры, направленные на устранение выявленных нарушений, а также условий, способствовавших их совершению, и представить в Агентство информацию об исполнении мер.

В отношении деятельности ТОО «Кредит24» (далее – ТОО) сообщаем, что Агентством **выявлены нарушения требований статей 8, 725-1 Кодекса⁵**, выразившиеся в следующем:

⁴ Постановление Правления Национального Банка РК «Об установлении предельного значения вознаграждения по договору о предоставлении микрокредита» № 29 от 26.11.19 г.

⁵ Гражданский кодекс республики Казахстан

1) введение заемщиков в заблуждение путем указания опциональности услуги «Быстрая выдача» (то есть, по усмотрению заемщика), тогда как фактически заемщику вменяется в обязанность оплатить услугу в день выдачи займа;

2) сокрытие факта значительного превышения размера годовой эффективной ставки вознаграждения (далее – ГЭСВ) путем включения комиссии за предоставление услуги «Быстрая выдача» в сумму займа и, соответственно, увеличения размера данного займа;

3) несоблюдение ограничения по размеру неустойки (штрафа, пени) путем отнесения неустойки за нарушение обязательства по погашению к разовой комиссии (3000 тенге за каждый выход на просрочку) и затратам по возврату займа (1% от суммы просрочки за каждый день, но не более чем за 120 дней).

За выявленные нарушения в отношении ТОО Агентством **применена ограниченная мера воздействия** в виде письменного предписания о необходимости принятия обязательных к исполнению коррективных мер, направленных на устранение выявленных нарушений путем приведения в соответствие с требованиями законодательства Республики Казахстан условий выдачи займа, установленных в Правилах предоставления займов ТОО, Общих условиях договоров займа и типовых заявлениях о предоставлении займов и других документах, регламентирующих условия кредитования, в том числе условий действующих займов, и представления в Агентство информации об исполнении мер.

В отношении оставшихся 17 компаний работа продолжается.

При этом после снятия ограничения на работу онлайн-кредиторов в рамках утвержденного Плана проверок в отношении данных организаций будут также возобновлены внеплановые проверки с выездом по месту их нахождения.

По вопросу признания недействительными договоров займа, несоответствующих требованиям законодательства

Статьей 725-1 Кодекса предусмотрено, что договор займа, заключаемый с заемщиком - физическим лицом, имеет помимо иных следующие особенности:

- годовая эффективная ставка вознаграждения по договору займа не может превышать ста процентов, в том числе в случае изменения срока возврата займа;

- размер неустойки (штрафа, пени) за нарушение обязательства по возврату суммы займа и (или) уплате вознаграждения по договору займа не может превышать 0,5 процента от суммы неисполненного обязательства за каждый день просрочки, но не более десяти процентов от суммы выданного займа в год;

- все платежи заемщика по договору займа, включая сумму вознаграждения, неустойки (штрафа, пени), комиссий и иных платежей, предусмотренных договором займа, за исключением предмета займа, в совокупности не могут превышать сумму выданного займа за весь период действия договора займа.

Договор займа, не соответствующий перечисленным требованиям является ничтожным (пункт 2 статьи 725-1 Кодекса).

Статьей 157 Кодекса установлено, что сделка недействительна по основаниям, установленным Кодексом или иными законодательными актами, в силу признания ее таковой судом (оспоримая сделка) либо по основаниям, прямо предусмотренным законодательными актами, независимо от такого признания (ничтожная сделка).

В случае возникновения спора о ничтожности сделки, ее недействительность устанавливается судом.

Требование о признании сделки недействительной может быть предъявлено заинтересованными лицами, надлежащим государственным органом либо прокурором.

Заинтересованным лицом является лицо, права и законные интересы которого нарушены или могут быть нарушены в результате совершения указанной сделки.

При недействительности сделки каждая из сторон обязана возвратить другой все полученное по сделке, а при невозможности возврата в натуре (в том числе, когда полученное выражается в пользовании имуществом, выполненной работе или предоставленной услуге) - возместить стоимость подлежащего возврату имущества, стоимость пользования имуществом, выполненных работ или оказанных услуг в деньгах, если иные последствия недействительности сделки не предусмотрены Кодексом или иными законодательными актами Республики Казахстан (пункт 3-1 статьи 157-1 Кодекса).

Таким образом, принимая во внимание положения пункта 3 статьи 157-1 Кодекса, полагаем, что требование о признании сделки недействительной должно быть заявлено заемщиком, как лицом, права и законные интересы которого нарушены.

Отмечаем, что с целью повышения финансовой грамотности населения, Агентством в средствах массовой информации и социальных сетях размещена информация о выявленных фактах недобросовестной практики на рынке онлайн-кредитования.

Для проверки размера ГЭСВ на официальном интернет ресурсе Агентства в разделе «Защита прав потребителей финансовых услуг» (<http://finreg.kz/?docid=3552&switch=russian>) размещен кредитный калькулятор.

В случае установления превышения предельных значений ГЭСВ и переплаты по займу, заемщик вправе обратиться в суд за признанием договора займа, несоответствующего требованиям законодательства, недействительным.

По вопросу ускоренного введения учетной регистрации организаций, предоставляющих займы физическим лицам, не дожидаясь 1 июля 2020 года

По имеющимся сведениям, в Казахстане зарегистрированы **2 121** ломбард и **50** субъектов онлайн-кредитования, **864** кредитных товарищества.

По состоянию на 23 апреля текущего года в Агентстве **прошли учетную регистрацию** и включены в реестр организаций, осуществляющих микрофинансовую деятельность, **322 организации**, в том числе

232 микрофинансовые организации, **75** ломбардов, **13** субъектов онлайн-кредитования, **2** кредитных товарищества.

По ломбардам в рамках исполнения поручения Президента Республики Казахстан от 26 февраля 2020 года по ускорению прохождения учетной регистрации ломбардов, Агентством был принят следующий **порядок⁶ учетной регистрации**:

– в городах республиканского значения и областных центрах – **до 1 мая 2020 года**;

– в других населенных пунктах – **до 1 июня** текущего года.

По компаниям онлайн-кредитования и кредитным товариществам для ускорения учетной регистрации Агентством были приняты следующие меры:

- в областных центрах на региональном уровне проведены 23 семинара о порядке прохождения учетной регистрации;

- направлен запрос в АО «Аграрная кредитная корпорация» о необходимости представления контактных данных кредитных товариществ-партнеров;

- по установленным контактным данным направлены предписания о необходимости ускорения учетной регистрации в уполномоченном органе 49 онлайн-кредиторам, 424 ломбардам и 37 кредитным товариществам.

В настоящее время объективными сдерживающими факторами, которые препятствует учетной регистрации небанковских кредитных организаций, являются введение карантина и ограничений на работу и функционирование государственных органов (Государственная корпорация «Правительство для граждан»), нотариусов, а также ограниченность операций, предоставляемых в отделениях банков второго уровня.

После отмены карантинного режима Агентством будет продолжена работа по ускорению учетной регистрации организаций, осуществляющих микрофинансовую деятельность.

Председатель

М. Абылкасымова

Исп. Аль-Кейси И.И.,
тел.2788-015

⁶ Постановление Правления Агентства Республики Казахстан № 21 от 24.03.2020 г. «Об утверждении Правил прохождения учетной регистрации организаций, осуществляющих микрофинансовую деятельность, включая перечень документов, представляемых для прохождения учетной регистрации, а также ведения и исключения из реестра организаций, осуществляющих микрофинансовую деятельность»